

Ίστορικά - Έθνικά

■ «...ό Έλληνας νίκησε... τόν έαυτό του»

Δευτέρα, 28η Όκτωβρίου 1940*

...Μία μέρα σάν την σημερινή, όμως τόσο διαφορετική!

Τήν 9ην πρωϊνήν τò Γενικόν Έπιτελειον Στρατου έξέδωκε « τò κάτωθι πρωτον πολεμικόν ανακοινωθέν:

“Αί Ίταλικαί Στρατιωτικαί δυνάμεις προσβάλλουν από τής 5.30΄ π.μ. σήμερον τὰ ήμέτερα τμήματα προκαλύψεως τής Έλληνο-Άλβανικής μεθορίου.

Αί ήμέτεραι δυνάμεις άμύνονται του πατριου έδάφους”.

Άθηναι τή 28η Όκτωβρίου 1940».

* * *

28η Όκτωβρίου 1940, από τις 5.30΄ πρωϊνής «αί ήμέτεραι δυνάμεις» άμύνονται «του πατριου έδάφους».

Άκολουθησαν οί έντονες φάσεις του άγώνα.

Οί νίκες. Η έξαρση.

Όστόσο, πίσω άπ΄ όλα αυτά ο λαός, στο μέτωπο και στα μετόπισθεν, έκανε ένα καθημερινό, οδυνηρό, αλλά και ένδοξο άγώνα καρτερίας και ύπομονής.

Καρτερίας και ύπομονής, που σήμαινε έξάρτηση και πίστη στο Θεό. Που σήμαινε πίστη στο δίκαιο, στα έθνικά ιδανικά. Έλπίδα για τò αύριο τών παιδιών, για την ειρήνη στην ζωή του κόσμου.

Υπομονή και άντοχή ψυχής, διδαγμένες αιώνες πολλούς. Κρυμμένο και άκέραιο θησαυρό στα βάθη τής Έλληνικής ψυχής.

* * *

«Όλο τò Μάρτιο (του 1941) – περίπου– οί Ίταλοί μās έκαναν άντεπίθεση κάθε βράδυ. Τους περιμέναμε πάντα γύρω στις 10.

Δίχως βία –ξέραμε– λίγο πριν, έτοιμάζαμε τò ζεστό μας.

Κι έπειτα, σιγά-σιγά άνεβαίναμε πρὸς τὰ κανόνια. Δέν περιμέναμε καί πολύ...

Ευτυχῶς, δέν εἶχαμε καμμιά ἀπώλεια...».

* * *

Ὁ γιατρός Κ. Κυζούλης, περιγράφει μιὰ ἄλλη πτυχή:

«Ἄλλοι ἔρχονται ξυπόλητοι μὲ γυμνά, ἀκάλυπτα πόδια. **Καθὼς** τοὺς μαλώνεις, πού ἔτσι χειροτερεύουν τὴν κατάστασή τους, χαμηλώνουν τὸ κεφάλι καὶ λένε πὼς ἔχουν ἀφόρητους πόνους ἀπὸ τὸ πρηξιμο καὶ μόνον ἔτσι, ξυπόλητοι, μποροῦν νὰ βαδίσουν. **Μερικοί** διατηροῦν ἀκόμη κάποιαν ἐπίδεση στὰ πληγιασμένα τους πόδια. Τὸ αἷμα ἔχει ποτίσει τοὺς ἐπιδέσμους καὶ σὲ κάθε βῆμα ἀφήνουν ἓνα κόκκινο ἀποτύπωμα στὸ λευκὸ χιόνι.

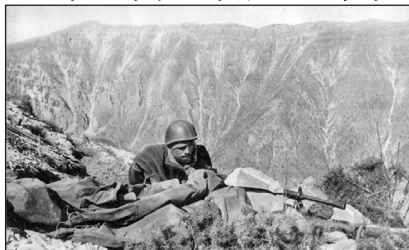
Εἶναι ἀφάνταστα τραγικὸ θέαμα ἢ ματωμένη αὐτὴ τροχιά, πού διαγράφεται πίσω ἀπ' τὸ ἐπώδυνο καὶ ἀγωνιῶδες βάδισμα ἑνὸς στρατιώτη, πού κατηφορίζει στὸ σταθμὸ μας. **Τὸ** ἴδιο βράδυ σημειῶνω στὸ καρνέ μου: “ματωμένα πέλματα”. **Εἶναι** ἰσχνὸς καὶ κάτωχρος, μὲ βαθύτατα μελαγχολικὴ ἔκφραση. **Καθὼς** τὸν ρωτῶ πὼς ἔχει καταντήσει ἔτσι τὰ πόδια του, ἀρχίζει νὰ κλαίει. **Αὐτὸς** μονάχα φταίει, πού πῆγε ἀργὰ στὸ γιατρό. **Μὰ** δὲ μποροῦσε νὰ γίνεῖ διαφορετικά. **Εἶναι** ὁ μόνος ἀπ' τὴν ὀμάδα του πού ξέρει καλὴ σκόπευση καὶ δέν ἤθελε νὰ ἀφήσει τὸ πολυβόλο, πού ἔκανε θραύση στοὺς Ἰταλοὺς. **Στὴν** ἐξέταση, ἔπειτα, στάθηκε ἀδύνατο νὰ ξαναφορέσει τὰ ἄρβυλα. **Τὰ** πόδια του ἦταν πολὺ πρησμένα καὶ δέν χωροῦσαν» (Κ. Κυζούλης, «Ἡ θύελλα. Πορεία ἡρωικὴ καὶ πένθιμη»).

* * *

Κι ὁ Χρ. Ζαλοκώστας μὲ ζωντάνια καὶ λιτότητα γράφει:

«**Αὐτὸς** ὁ πόλεμος ἦταν μιὰ ἀδιάκοπη πάλη τῆς ψυχῆς μὲ τὴν ὕλη. **Ἐδῶ**, στὴν κορυφὴ τῆς Μόγλιστας, τὰ σώματα εἶχαν ἀφανισθῆ. **Βάστα** ψυχὴ!

Κάτι ἀληθινὰ μεγάλο ἔπρεπε νὰ κρῦβῃ τούτῃ τὴ φορὰ ἢ ἑλληνικὴ ψυχὴ, γιὰ νὰ μὴ τὴν γονατίσῃ μήτε πείνα, μήτε κρύο, μήτε πόνος. **Στὰ** ἄγρια ἀλβανικὰ βουνά, πού ὅποιαδήποτε ἄλλη εὐρωπαϊκὴ φυλὴ θὰ εἶχε τσακίσει, ὁ Ἕλληνας νίκησε ὄχι μόνον τὸν Ἰταλὸ ἢ τὸ χιόνι, ἀλλὰ καὶ τὸ σπουδαιότερο: τὸν ἑαυτό του.

Τὴν Κυριακὴ μεσημέρι ὁ Βασίλης δὲν κρατήθηκε καὶ πρότεινε στὴν παρέα νὰ κατεβοῦν ὡς τὴν θέση ποὺ εἶχαν ἐγκαταλήψει τὰ μουλάρια τους, νὰ τὰ σφάξουν, ἂν τὰ βρίσκαν ζωντανά, καὶ νὰ τὰ φᾶνε. **Μ**ὰ ὁ Γαβριὴλ τὸν μάλωσε γιὰ τὴν ταπεινὴ ιδέα, λέγοντάς του:

- **Ὁ**πως εἶπε ὁ Χριστὸς “ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον”, ἐννοώντας τὴν καλοζωΐα, ἔτσι κι ἐμεῖς πρέπει νὰ δαμάσωμε τὸ κορμί μας. **Τ**έσσερις, πέντε, ὅσες μέρες ὤρισε ὁ Θεὸς νὰ σταθοῦμε νηστικοί, θὰ τις ὑπομένωμε, μήπως μᾶς ἐξετάζει ὁ Παντοδύναμος τούτη τὴ στιγμή νὰ δῆ τί ἀξίζουμε. **Ἐ**μᾶς τοὺς καταφρονημένους μᾶς περνάει ἀπὸ τὸ καμίνι τῆς δοκιμασίας, γιὰτὶ ἐτοιμάζεται νὰ μᾶς ὑψώσει. **Θ**υμᾶσαι τί λέει ὁ Προφῆτης Δαυὶδ; **“**Εἰσήκουσε Κύριος τὴν καρδίαν τῶν πενήτων, ἵνα μὴ μεγαλαυχῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς”.

Ὁ Βασίλης σώπασε ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὸν Καλόγερο, αὐτὸν τὸν ἅγιο ἄνθρωπο ποὺ ἤξερε καλὰ τὴν γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν γλῶσσα τοῦ Θεοῦ» (Χρ. Ζαλοκώστα, Πίνδος).

* * *

Εἶναι ἡ ψυχικὴ ἀντοχή, ἡ καρτεριά, ἡ ὑπονομή, ἀρετὲς Ἑλληνικές. **Β**αθιὰ ριζωμένες στὴν ψυχὴ μας. **Φ**αίνονται στὸ χθὲς καὶ στὸ σήμερον τῆς Φυλῆς μας.

Στεφανώνουν ἀγῶνες πολλοὺς σὲ καιροὺς κρίσιμους, μὰ πιὸ πολὺ στὴν κάθε μέρα.

□

(*) Περιοδ. «Ἡ Δραῖσις μας», τεῦχος 402/Ὀκτώβριος 2002, σελ. 300-301.

• Ἐπιμέλ. ἡμετ.